

Hans Nielsen Hauge - Omvendelse og etterfølgelse

Da Hans Nielsen Hauge hadde sitt sterke møte med Gud på Tunejordet den 5. april 1796, fikk han mandatet til sin tjeneste fra Gud. Hans åndsdråpsopplevelse denne tirsdagen, er blitt stående som en milepæl i Norges vekkelseshistorie.

Det er i sannhet gripende å legge merke til den brennende iver for Guds rikes utbredelse, som Hauges venner var inspirert av. Mange hadde ofret jordiske goder og løst seg fra hjemmet for å vandre rundt om i landet. Reisen gikk over fjell og heier, i uvær og snøvær. De reiste i ordets tjeneste uten noen form for godtgjørelse. Ofte var det lite mat, bare litt barkebrød i en pose. I tillegg lå forfølgelsen hele tiden på lur. De ble arrestert, og gjerne jaget ut av bygden ved prestenes åndelige «sunnhetspoliti». Mange ganger ble de nektet husvære og mat, selv mot betaling.

Men når kvelden kom og bonden åpnet sitt hjem, samlet mennesker seg for å høre Guds ord. Dersom en «kjolekledd» person var en av tilhørerne, kunne en frykte at lekpredikanten ble avbrutt under talen, og utsikten til arrest og utsendelse fra bygden var sannsynlig. Offentlig utskjelling var også svært vanlig.

De som ikke følte seg skikket til å reise ut som predikanter, eller som var forhindret på grunn av sitt arbeid, virket trofast som et Herrens vitne i sine lokale omgivelser. De var ikke redde for å la lyset skinne hvor de enn hadde sitt tilholdssted.

Dr. A. Chr. Bang forteller i sin Haugebiografi fra 1874 om en da 80-år gammel mann som under sin tid på rekruttskolen, ble vakt. En av regimentets borsemakere var av Hauges venner og hadde henvist ham til Bibelen og senere til Hauges skrifter. Her fikk han også se hvordan andre hadde opplevd omvendelsens vei til livet. Mens han ekserserte oppstod en brennende bønn i hans hjerte om syndenes forlatelse. Slik fikk Hans Nielsen Hauges venner være jordens salt i sine omgivelser.

Den frie virksomhet anså Hauge som et nødvendig middel i Guds rike for sin nestes omvendelse. Det kristne livet var jo en nådegave og den omreisende gjerning var også av nåde, og ikke noe å opphøre seg av. Hauge skriver i sin bok «En Sandheds Bekjendelse om Saligheds Sag» på side 28: «Det er en nåde at Gud har sett oss verdige til sine tjenere.» «Selv om vi gjorde gode gjerninger for andre, men tok æren selv, så ble det ondt og ulønnet for Gud.» (Fra «Kristendommens Lærdoms-Grunde» III, side 58.)

Hauge formaner med stort alvor sine medarbeidere til åndelig edruelighet under sin gjerning. Han sier: «Det er vanskelig å gå ut i verden å bekjenne Guds navn i ord og gjerning, dersom motstand og legemlige mangler fører til knurr og utålmodighet.

Motstand, bespottelser, fengsel eller slag må ikke føre til at noen gir opp, eller at en opphører seg av sine lidelser for Jesu navn og hans rettferdighets skyld. Noen vil også ved medgang og legemets goder bli sikre, late og lunkne, og ta ære og opphøyelse selv.» (Fra «Kristendommens Lærdoms-Grunde» III, side 58.)

Det er viktig å forstå at utsendelsen og forpliktelsen til medarbeiderne, utelukkende lå i den enkeltes trosliv og ikke i forbindelsen til Hauge. Disse menn og kvinner kaller Hauge for sine medarbeidere og «Guds ords bekjennere». Selv om han ikke sendte dem ut, så oppmuntrere han riktignok de, som han så skikket, til å gå ut og vitne om synd og nåde. Han hadde også en åndelig klarsynt måte å knytte til seg medarbeidere, som stod ved hans side i forkynnergjerningen. De kom fra forskjellige lag av befolkningen, men de fleste var fra bondestanden, som Hauge selv.

Hauge gir også veiledning og råd om selve «oppbyggelsen» og om talen, - han skriver:

«Hvor lenge vi skal være sammen, eller tale Guds ord, det har ikke Kristus sagt, men han sier i Matt. kapittel 10 at vi skal gå inn i et hus og være der, til vi går derfra. Hvor lenge vi skal tale og lese Guds ord for andre, og vår egen oppbyggelse, avhenger av den tid vi har, og hvor mye som kan tas imot. En som skal hogge, må først få seg en øks. Dersom øksen ikke slipes, tapes mye av det arbeid som skal gjøres. Slipes den for mye, spilles tiden som skulle brukes til å bekjenne Guds navn i ord og gjerning. De som reiser for tidlig ut, kan da lide skade, og talene kan bli for lange og tiden misbrukes. De som lytter kan heller ikke ta det imot, og ordet kveles. Men Jesus sa at vi skulle få en annen talsmann, Den hellige ånd, som skal bli hos dere for alltid, sannhetens ånd. Det er svært viktig at alle tar imot Ham, og avlegger all løgn, ja alle djevelens gjerninger.» (Fra «Kristendommens Lærdoms-Grunde» III, side 61.)

(Kilder: Bl.a. «Hans Nielsen Hauge og hans samtid» av A. Chr. Bang. «Hans N. Hauges skrifter» av Hans Ording, «Kristendommens Lærdoms-Grunde» III» H.N. Hauge (Med artikkelforfatters gjengivelse til tidsmessig språk.)

PETER TORE
GABRIELSEN,
Sanger og
forkynner

KRISTENT LEDERSKAP ARENDAL, FROLAND: Styret består av Gjermund Igland, Øystein Åsen, Svein Arild Reiersolmoen og Lars Petter Flatoy. Foto: Privat

Verdien av et menneske

■ Siden du leser dette, kan vi med sikkerhet slå fast at du er et levende menneske. Men hvilken verdi har du? Hva er et menneske verd? Hvem setter verdien, og ut fra hvilke kriterier? Svarene på disse spørsmålene danner grunnlaget for hvilket menneskesyn vi har.

Det gir mening å si at det fins to helt ulike måter å verdsette mennesker på. Enten det er bevisst eller ikke, skjer det lett at vi beregner et menneskes verdi ut fra mennesket selv. Vi ser en person og gjør oss lynkjapt opp en mening om viktigheten av vedkommende. En rekke faktorer spiller inn: Alder, utseende, tittel, lommebok og yteevne, for å nevne noen. Felles for alle disse er at de vil variere i løpet av livet. Ingen av oss kan unngå å bli eldre. Yteevnen kan vanskelig være den samme når vi er åtti som da vi var tjue. Hvis vi velger å verdsette mennesket ut fra sin egenverdi, må det vel bli en logisk konsekvens at vi taper verdi ettersom årene går. Så er spørsmålet hva vi synes om det?

Den kristne tro verdsetter mennesket på en fundamentalt annerledes måte. Som kristne mener vi at Gud har fastsatt verdien på menneskene en gang for alle, og den heter med et enkelt ord uendelig. Denne verdien er ikke knyttet til noen av våre egenskaper eller eiendeler, men bare til det faktum at vi er mennesker, skapt i Guds bilde. Konsekvensen blir at den gamle og pleietrengende, som ikke kan være til nytte, er like verdifull som den unge, yrkesaktive helsearbeideren som pleier henne. Gatefeieren i Manila er like verdifull som aksjemegleren på Oslo børs - og så videre. Hvilken modell for verdsetting av mennesket velger vi?

Som kristne har vi valgt Guds verdsetting. En logisk konsekvens er at vi også mener livets verdi gjelder fra unnfangelsen av. Vi tror ikke det fins noe innslagspunkt underveis fra første øyeblikk og frem til fødsel hvor det ufødte menneskeliv plutselig blir berettiget å ha verdi.

Vårt menneskesyn gjør at vi betrakter barnet i mors mage som uendelig verdifullt. Vi sørger over at det sted som skulle være tryggest av alle, på mange måter er det mest risikable. Når vi tenker på gryende menneskeliv som aldri når frem til sollyset, kan vi ikke la være å ta inn over oss at vi selv også en gang var akkurat der. Vi kan ikke la være å reflektere over spørsmålet: Hva om noen på det tidspunktet tok valget på våre vegne om at vi ikke skulle få muligheten til å leve?

FØLGENDE UTTALELSE BLE VEDTATT PÅ ÅRSMØTE I KLAF, Kristent lederskap Arendal Froland (tidligere Arendal predikantforeningen)
Shervin Bastilla
Alf Dønnestad,
Arild Elkin,
Lars Petter Flatoy,
Kjell Haltorp,
Peter Haltorp
Arvid Hundemo,
Roald Halvorsen,
Gjermund Igland,
Svein Arild Reiersolmoen,
Ravn Karsrud,
Arne Inge Vålandsmyr
John David Wikstøl
Gerhard Zaar,
Jostein Åsen,
Øystein Åsen,